

Dico scooter, penso Vespa Poznajemy środki transportu

Barbara Klimek

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do języka włoskiego
dla II etapu edukacyjnego wprowadzanego jako I język obcy w klasach
IV–VIII SP oraz jako II język obcy w klasach VII–VIII SP

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Poziom edukacyjny:

II etap edukacyjny

Temat zajęć:

Dico scooter, penso Vespa. Poznajemy środki transportu

Klasa, czas trwania zajęć:

IV, 45 minut

Cele ogólne:

- doskonalenie umiejętności mówienia;
- umiejętność nazywania i identyfikowania na podstawie materiału ilustracyjnego;
- umiejętność opisu środka transportu za pomocą przymiotników;
- wykorzystanie wiedzy ogólnej w celu zdefiniowania środka transportu za pomocą przymiotników;
- rozwijanie wiedzy realioznawczej uczniów na temat Włoch.

Cele szczegółowe**Uczeń:**

- potrafi wymienić nazwy środków transportu w języku włoskim;
- zna odmianę czasownika *andare* w czasie teraźniejszym;
- łączy w zdaniach odmianę czasownika *andare* z nazwami środków transportu, operuje przymiokami: *in, a*;
- zadaje pytania i udziela odpowiedzi;
- buduje minidialogi;
- wnioskuje w oparciu o wiedzę ogólną;
- wyszukuje informacje w zasobach internetu, analizuje i przedstawia je;
- posługuje się słownikiem włosko-polskim;
- na podstawie filmu selekcjonuje środki transportu, wskazuje na podobieństwa i różnice pomiędzy Polską i Włochami.

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (uczeń poszerza wiedzę i poszerza umiejętności językowe);
- kompetencje cyfrowe (korzystając z zasobów internetu, uczeń dowiadyuje się w jaki sposób poszukiwać informacji);
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej (wykorzystując materiał dotyczący kultury codziennej Włoch).

Metody i techniki pracy:

- metoda komunikacyjna;
- metoda audiolingwalna;
- metoda sytuacyjna;
- metody podające, praktyczne i aktywizujące.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupie.

Pomoce i środki dydaktyczne:

- tablica;
- fotografie środków transportu zebrane w np. w prezentację PowerPoint lub *flashcards*;
- słowniki włosko-polskie;
- telefony komórkowe z dostępem do sieci (dla grupy uczniów, którzy wykonają zadanie polegające na wyszukaniu informacji w internecie);
- karteczki z nazwami środków transportu;
- kostki do gry;
- wykreślanka.

Materiały pomocnicze:

- materiał z zasobów internetu lub materiał własny, na podstawie którego uczniowie dobrać rysunki i odpowiadające im podpisy;
- film przedstawiający środki transportu.

Przebieg zajęć

Część wstępna

Nauczyciel prezentuje uczniom fotografie przedstawiające środki transportu, wyświetla je kolejno i podaje odpowiadające im nazwy środków w języku włoskim. Rozpoczyna od nazw, które są transparentne i uczniom będzie łatwo je zapamiętać: *treno, autobus, moto, automobile*. Uczniowie powtarzają chórem słowa za nauczycielem, ten zmienia kolejność pokazywanych fotografii. Następnie prosi również pojedynczych uczniów o podanie nazwy środka transportu, przedstawionego na fotografii. Nauczyciel może również zebrać fotografie w prezentacji PowerPoint i wyświetlić je za pomocą projektora czy też na tablicy interaktywnej, może również zastąpić fotografie przez *flashcards*. Jeżeli w klasie znajdują się uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), tacy jak uczniowie z dysfunkcją wzroku, należy zadbać o właściwe oświetlenie, prezentowany materiał powinien być wyraźny, dobrze widoczny, przy silnym nasłonecznieniu należy pamiętać o roletach, żaluzjach. Uczniowie z dysfunkcją słuchu powinni usiąść w pobliżu nauczyciela.

Część właściwa

Nauczyciel prezentuje kolejne fotografie, przedstawiające inne środki transportu, np. statek, taksówkę, pociąg, metro; warto też zaprezentować uroczą włoską Vespę, ikonę włoskiego stylu i elegancji. Nauczyciel powinien odwołać się do osobistych doświadczeń uczniów, np. z podróży do Włoch i ich wiedzy na temat włoskiej motoryzacji. Jeżeli w klasie znajdują się pasjonaci motoryzacji, będzie to okazja do promowania ich wiedzy, zwrócenia uwagi na indywidualne zainteresowania. Odniesienia do kultury Włoch, przekazywane na tym etapie edukacyjnym w języku polskim, wpływają pozytywnie na rozbudzenie zainteresowań oraz motywacji wewnętrznej uczniów do poznania

innych kultur, wyszukiwania różnic i podobieństw, rozwijania kompetencji kluczowych w zakresie świadomości kulturalnej.

Nauczyciel rozwija temat kulturowy, dzieląc klasę na dwie grupy oraz przydzielając zadania: jedna z grup ma zadanie odnaleźć w internecie informacje na temat Vespy i policzyć, ile Vespa ma lat. Nauczyciel odwoła się do ich umiejętności matematycznych. Druga grupa otrzymuje słowniki włosko-polskie, jej zadaniem jest sprawdzenie znaczenia słowa *vespa*. Jeżeli klasa jest liczna, nauczyciel może podzielić klasę na cztery grupy, przy czym dwie grupy policzą, ile lat ma Vespa, a kolejne dwie grupy będą pracowały ze słownikami. Wyszukując informacje w internecie, uczniowie korzystają z umiejętności nabytych np. w czasie zajęć z informatyki. W tym celu wykorzystują własne telefony komórkowe, rozwijają kompetencje informatyczne. Pracując na smartfonach, jak i z papierowymi słownikami, uczniowie rozwijają umiejętności pozyskiwania informacji, analizowania i przekazywania wiadomości. Zlecając wyszukanie znaczenia słowa *vespa* w słowniku, nauczyciel zwraca uwagę na możliwość wyszukania tłumaczenia również w sieci, ale podkreśla istotę weryfikacji informacji w rzetelnym źródle, jakim są materiały publikowane przez renomowanych wydawców. Uczniowie otrzymują 3-4 minuty na wykonanie zadania, a następnie przedstawiają zdobyte informacje na forum klasy.

Prowadzący zajęcia, po krótkim czasie przeznaczonym na dygresje kulturowe, ponownie kilkukrotnie powtarza już znane uczniom nazwy środków transportu. Każdy uczeń otrzymuje kopertę z nazwami środków transportu. Nauczyciel prosi o rozłożenie karteczek z napisami na ławce, uczniowie obserwują napisy, a on w tym czasie czyta na głos wyraz, a uczniowie wyszukują go pośród rozłożonych karteczek z napisami. Następnie nauczyciel wraca do fotografii, wyświetla je kolejno, a uczniowie wyszukują odpowiednią karteczkę. Wywołany przez nauczyciela uczeń wypowiada na głos właściwą nazwę.

Otrzymane karteczki uczniowie mogą wkleić do zeszytu, można również wklejenie karteczek z nazwami potraktować jako zadanie domowe. Na kolejnym etapie lekcji nauczyciel prosi o przypomnienie odmiany czasownika *andare*. Zakładamy, że jest to czasownik znany grupie. Uczniowie dobierają się w pary, każda z nich otrzymuje kostkę do gry. Zadaniem uczniów jest odmienienie czasownika *andare* w zależności od liczby wyrzuconych oczek (1 oczko = *io*, 2 oczka = *tu*, 3 oczka = *lui*, *lei* itd.). W czasie odmiany czasownika w parach uczniowie dokonują koleżeńskiej samooceny i jednocześnie uświadamiają sobie stopień opanowania wiadomości gramatycznych z zakresu odmiany czasownika. Dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi możemy przygotować tabelę, w której wpiszą odmianę czasownika dla poszczególnych osób.

Następnie prowadzący zajęcia zapisuje na tablicy zdania:

- *Io vado in autobus.*
- *Tu vai in taxi.*

Uczniowie wyciągają wniosek, jaki przyimek stawiamy przed nazwą środka transportu. Nauczyciel potwierdza regułę i zakreśla kolorem przyimek „in”.

Następnie dopisuje zdanie.

- *Lei va piedi.*

Zakreśla kolorem przyimek „a” i ponownie prosi uczniów o wyciągnięcie wniosku, w jakich sytuacjach używamy przyimka „in”, a w jakich „a”.

W celu utrwalenia struktury czasownika *andare* z nazwą środka transportu, możemy zaproponować zadanie, w trakcie którego wyświetla zdjęcie przedstawiające środek transportu, uczniowie rzucają kostkami, w parach budują zdania, łącząc rysunek i liczbę wyrzuconych oczek kostką do gry. Budują zdania typu: *Loro vanno in aereo. Lei va in treno*. Uczniom ze SPE możemy zaproponować ułożenie zdań do konkretnych osób. Następnie nauczyciel prosi o odpowiedzi na pytania:

- *E tu come vai a scuola?*
- *Come vai al cinema?*
- *Come vai al supermercato?*
- *Come vai in vacanza?*

Uczniowie udzielają odpowiedzi na pytania nauczyciela. Wyrazy *cinema*, *supermercato*, *vacanza* są rzeczownikami transparentnymi i nie wymagają tłumaczenia ze strony nauczyciela, choć w razie potrzeby wyjaśnia on, o co pyta, zadając to samo pytanie w języku polskim. W zależności od stopnia zaawansowania językowego grupy uczniowie, udzielając odpowiedzi, mogą operować samymi nazwami środków transportu lub przeprowadzić krótkie minialogi, w parach zadając pytanie:

- *Come vai a scuola?*
- *Vado a scuola in autobus.*

Wprowadzonych zostaje kilka przymiotników, zaczynając od transparentnych: *economico*, *comodo*, *ecologico*, *gratuito*, *silenzioso*. Zapisuje je na tablicy. Prosi uczniów o wymienienie środków transportu, do których pasowałyby zapisane przymiotniki (*Treno – economico, ecologico*).

W zależności od stopnia zaawansowania językowego klasy, nauczyciel może uzupełnić serię przymiotników o przeciwieństwa: *comodo # scomodo; economico # costoso; veloce # lento*.

Prowadzący zadaje pytania: *Secondo voi, com'è l'aereo?* Oczekiwana odpowiedź to: *L'aereo è veloce e costoso*.

Następnie prosimy o dobranie dwóch przymiotników do każdego środka transportu i zbudowanie poprawnych zdań według zaproponowanego modelu:

- *Come vai a scuola?*
- *Vado a scuola in autobus.*
- *Perché vai a scuola in autobus?*
- *Perché è economico e comodo.*

Prowadzący zapisuje model odpowiedzi na tablicy lub wyświetla go.

Prezentowanie modelu wypowiedzi ustnej jest bardzo dobrą praktyką, pozwalającą uczniom, na pokonywanie barier w budowaniu wypowiedzi ustnej. Podpowiedź buduje poczucie bezpieczeństwa, uczniowie pokonują strach przed popełnieniem błędu, a tym samym chętniej przeprowadzają dialogi i prowadzą komunikację w języku włoskim.

Uczniowie, przeprowadzając dialog w parach, przyzwyczajają się do formułowania wypowiedzi ustnej w krótkich dialogach, które na początku nauki języka obcego będą miały formę dialogów sterowanych. Z czasem nabędą wprawy i łatwiej będzie im budować samodzielnie spontaniczne wypowiedzi ustne. Nauczyciel poprosi uczniów o zaprezentowanie dialogów na forum klasy i nagrodzi uczniów np. plusami.

Następnie można zaproponować uczniom obejrzenie filmu *Mezzi di trasporto in Italia*. Zadaniem uczniów jest zaobserwowanie środków transportu, jakie zobaczą w nagraniu. Po obejrzeniu filmu uczniowie wymieniają nazwy środków transportu. W nagraniu pojawią się również środki transportu, o których nie było mowy na lekcji, np. wodny tramwaj. Nagranie będzie okazją do opowiedzenia uczniom o popularnym w Wenecji *vaporetto*, czyli wodnym tramwaju. Nauczyciel zadaje pytania, jakie środki transportu wykorzystujemy w Polsce, a jakie wykorzystywane są we Włoszech. Uczniowie udzielają odpowiedzi w języku włoskim, wymieniając poznane na lekcji wyrazy.

Część podsumowująca

Na zakończenie lekcji proponujemy przygotowaną przez siebie wcześniej wykreślankę z nazwami środków transportu. Zadaniem uczniów jest znalezienie w niej ukrytych słów.

Uczniowie wykonują zadanie w grupach. Zwycięża grupa, która najszybciej wyszuka wszystkie słowa. W zadaniach, w których grupy współzawodniczą ze sobą na czas, warto wprowadzić zwyczaj nagradzania zwycięzców brawami. Taki zwyczaj wzmacnia motywację uczniów do nauki, buduje pozytywną atmosferę zdrowej rywalizacji i umiejętności okazywania szacunku dla kolegów.

Ewaluacja

Nauczyciel prosi uczniów o zastanowienie się nad tym, co w lekcji było dla nich najtrudniejsze, jakie zadania sprawiły im najwięcej przyjemności, co zapamiętają z lekcji.

Nauczyciel zadaje pytanie i prosi kolejno uczniów o odpowiedź na pytania:

- Na lekcji najtrudniejsze było...
- Najbardziej podobało mi się...
- Z lekcji zapamiętam...

Komentarz metodyczny

- Jest to lekcja utrwalająca materiał gramatyczny i rozwijająca materiał leksykalny związany ze środkami transportu. Uczniowie ćwiczą i utrwalają zwroty w prostych dialogach sterowanych. Modelowy przykład dialogu zapisany na tablicy, ułatwi uczniom skoncentrowanie się na szybkiej wypowiedzi ustnej. Film *Mezzi di trasporto in Italia* opracowany jest przez wydawcę Loescher na poziomie językowym A2. Dla uczniów klasy IV będzie z pewnością zbyt trudny w odbiorze, ale można go wykorzystać z powodzeniem bez dźwięku, a nawet z dźwiękiem, zaznaczając, że uczniowie nie muszą koncentrować się na przekazie słownym, ale na obrazie. Nauczyciel może też wykorzystać tylko fragment filmu.
- Można też również wykorzystać inny film, który przedstawia środki transportu i zmodyfikować zaproponowany scenariusz według własnego uznania. W nauce języków obcych ważne jest, by uświadomić uczniom, że nie zawsze będą w stanie

wszystko zrozumieć, że ważne jest stosowanie strategii, domyślania się, analizowanie treści. Dzięki tej świadomości uczniom łatwiej będzie zrozumieć w przyszłości procesy zachodzące na rynku pracy i odnaleźć się w sytuacjach zawodowych.

- Na etapie lekcji, w którym część uczniów ma za zadanie wyszukanie informacji w internecie, warto upewnić się, którzy uczniowie posiadają telefony z dostępem do sieci i właściwie przydzielić zadania.
- Nauczyciel powinien pamiętać o dostosowaniu tempa wypowiedzi, na bieżąco upewniać się czy uczniowie śledzą tok lekcji i czy poszczególne zadania są dla nich zrozumiałe. Prezentowane dialogi z pewnością nie wykraczają poza umiejętności uczniów klasy IV.

Dostosowanie do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- W ostatnim zadaniu polegającym na wyszukaniu słów w wykreślanie, nauczyciel może przygotować dwa rodzaje diagramów: łatwiejszy dla uczniów ze SPE z hasłami ukrytymi poziomo i pionowo, a dla pozostałych lub tylko dla uczniów o szczególnych zdolnościach dodatkowo ukryte słowa na skos i na wspak. Pamiętajmy również o ocenie aktywności: oceną, pochwałą, plusami.
- Powyższy materiał może również nauczyciel zaproponować jako rozwinięcie wiadomości dla uczniów zdolnych. Warto również informować uczniów o materiałach dostępnych w sieci, rozwijając umiejętności samodzielnego uczenia się, korzystania z zasobów internetowych w sposób służący rozwojowi umiejętności uniwersalnych: analitycznych, komunikacyjnych i interpersonalnych.

Nauczanie zdalne

- Materiał ilustracyjny, przygotowany w formie prezentacji łatwo wyświetlić poprzez udostępnianie ekranu. Podobnie ze schematem odpowiedzi ustnych, który nauczyciel może zapisać w dokumencie Word lub na tablicy zintegrowanej z platformą do nauki zdalnej.
- Nauczyciel może wykorzystać również materiał z zasobów internetowych z atrakcyjnej i bogatej strony do nauki języka włoskiego [Impariamo l'italiano](#).

Barbara Klimek – nauczyciel języka włoskiego i języka francuskiego w I Liceum Ogólnokształcącym w Wodzisławiu Śląskim. W latach 2005–2015 wykładowca oraz kierownik praktyk pedagogicznych w Jastrzębiu Zdroju. Od 2007 doradca metodyczny wydawnictwa Hachette FLE. Egzaminator DELF oraz egzaminu maturalnego przy OKE w Jaworznie. Trener szkoleń i warsztatów z zakresu metodyki nauczania języków obcych. Współautor scenariuszy zajęć opracowanych w ramach projektów Instytutu Francuskiego w Warszawie: *Construire un projet professionnel francophone*, *Nali et Paco – audycje dla dzieci*. Współautor *Dużego słownika polsko-francuskiego francusko-polskiego* wyd. Langenscheidt.